

Capitolul 8

Descrierea Dificultatilor

Descrierea Dificultatilor

Complexitatea procesului

Elaborarea unui studiu de evaluare a impactului asupra mediului este un proces complex în orice context național și cu atât mai complex în context tranfrontieră.

În România nu a existat până în prezent un **proiect** mai complex decât Roșia Montană. Ca o consecință firească a acestui fapt, complexitatea este, de asemenea, caracteristica principală a studiului de evaluare a impactului RMP asupra mediului, incluzând implicațiile sale economice, sociale și culturale, precum și strategiile de prevenire și/sau diminuare a impactului.

Legislația relevantă

Complexitatea studiului a fost amplificată de lipsa unui precedent în România privind realizarea unei exploatare miniere în conformitate cu noua legislație europeană (Directiva 2006/21/EC) și documentul de referință privind cele mai bune tehnici disponibile (BREF-MTWR) specifice deșeurilor din sectorul minier, precum și cu cerințele Instituțiilor Financiare Internaționale și cu Principiile Equator. Acest lucru n-a reprezentat însă o dificultate în elaborarea studiului de evaluare a impactului asupra mediului, ci dimpotrivă. Cerința conformării proiectului cu prevederile legislației europene în curs de promovare a fost stabilită de către autoritățile competente încă din faza de definire a domeniului studiului de evaluare a impactului asupra mediului, iar adoptarea Directivei 2006/21/EC în etapa de realizare a studiului a permis stabilirea cu certitudine a cerințelor de conformare a proiectului legate de gospodărirea deșeurilor miniere.

Ghidurile Instituțiilor Financiare Internaționale au permis identificarea celor mai bune practici acolo unde nici legislația națională, nici cea europeană, nu furnizau prevederi pentru conformare specifice și concrete (ex. strămutarea și relocarea populației).

Abordare

Pentru elaborarea studiului de evaluare a impactului asupra mediului, RMGC a identificat domeniile de expertiză profesională necesare evaluării și a recrutat cei mai reputați experți români și internaționali reprezentativi pentru domeniile identificate. Proiectul tehnic și studiile detaliate privind condițiile inițiale de mediu, economice, sociale și culturale au fost întocmite înainte de demararea evaluării și au durat aproximativ șapte ani. Aceste documente au reprezentat punctul de plecare în elaborarea studiului de evaluare a impactului asupra mediului, care a fost un proces dinamic, bazat pe cooperarea continuă cu proiectantul și care a condus la realizarea unui studiu de evaluare a impactului asupra mediului foarte aprofundat și bine documentat, care a determinat îmbunătățirea și completarea proiectului prin identificarea soluțiilor care să corecteze potențialul impact. Echipa aleasă și modul de organizare al lucrărilor a constituit un cadru de lucru stimulat, în care dificultățile n-au fost resimțite, chiar dacă munca a fost istovitoare.

Percepția asupra proiectului și consultarea publicului

Există totuși dificultăți legate de procedura de evaluare a impactului asupra mediului și acestea decurg din percepția publicului asupra proiectului, influențată de asocierea cu impactul activităților miniere trecute și actuale din Roșia Montană și cu accidentele

care au avut loc în sectorul extractiei metalelor prețioase. Mai mult decât atât, publicul din afara zonei, care nu cunoaște și nu a văzut realitățile de la Roșia Montană și consecințele exploatării miniere nedurabile, percepe proiectul ca pe o potențială distrugere ireversibilă a unei zone rurale tradiționale, amplasată într-un peisaj mioritic. În realitate, nici măcar pașunatul nu se poate desfășura pe roci dezgolite și generatoare de ape acide și nici dezvoltarea pentru alte activități a zonei nu este recomandată, dată fiind instabilitatea terenului datorată lucrărilor miniere subterane care l-au ciuruit de 2000 de ani.

O altă categorie de percepții deformate asupra proiectului este asociată suspiciunii că titularul de proiect nu și-ar respecta angajamentele asumate sau că rezultatul evaluării impactului și, îndeosebi a riscului, nu este corect (ex. accidentul de rupere a barajului estimat ca improbabil). Există soluție pentru diminuarea impactului chiar și în această situație extremă de accident, cum ar fi reținerea întregii cantități de fluide din iazul de decantare într-un sistem de poldere, amenajat în cadrul planului extern de intervenție în caz de urgențe. Îngrijorarea legată de poluarea cu cianuri asociată ruperii barajului este nejustificată și deturneză atenția de la impactul real al proiectului, care se manifestă de fapt asupra peisajului și populației strămutate. Din păcate, cel puțin parțial, ambele forme de impact real menționate, nu pot fi evitate nici dacă s-ar recurge la alte opțiuni alternative proiectului în ce privește dezvoltarea zonei, pentru că și acestea presupun realizarea măsurilor de stabilizare a terenului și remediere.

Concluzie

Experții evaluatorii care au participat la realizarea studiului EIM au fost unanimi cu privire la soluția de stabilizare și remediere a zonei afectate de fostele și actualele exploatări miniere din Roșia Montană. Mineritul de suprafață, cel puțin până la cota galeriilor existente rezultate din lucrările miniere subterane anterioare, urmat de reumplerea carierelor cu rocă sterilă compactată, asigură stabilitatea terenului și închiderea galeriilor care drenează precipitațiile, generând ape acide. În lipsa soluției aduse prin mineritul de suprafață, aceleași rezultate ar putea fi obținute prin lucrări costisitoare care implică și prabușiri controlate ale galeriilor, nelipsite de risc. Numai după realizarea acestor condiții se poate trece la remedierea suprafețelor și la proiecte de dezvoltare a zonei, cu opțiuni restrânse, limitate de calitatea terenului. Lucrările de refacere a zonei sunt costisitoare și de lungă durată, necesitând o analiză cost/beneficiu a opțiunilor alternative în contextul celor trei dimensiuni, MEDIU – ECONOMIC – SOCIAL, ale dezvoltării durabile. Doar o opțiune de dezvoltare viabilă economic poate susține costurile de mediu și sociale. Aceasta este rațiunea pentru care experții evaluatori susțin soluția de refacere a zonei prin dezvoltarea unei exploatări miniere de suprafață moderne, pe baza celor mai bune tehnici disponibile. Este la latitudinea autorităților să decidă CINE o va realiza.